

-Vaakunan käytössä on oikeastaan vain kaksi kieltoa; se ei saa olla tuolin istuinosassa eikä lattiassa tai matossa. Eli vaakunaa ei saa polkea tai sen päällä istua, hän sanoo.

Vaakunasta voi sen sijaan teettää lipun, sen voi kutoa vaikka seinävaatteeseen, siitä voi tehdä tarroja, sen voi painattaa kirjepaperiin tai vaikka astioihin.

-Vaakunoita on alkujaan käytettykin tunnuksina aikana, jolloin luku- ja kirjoitustaito olivat harvinaisia, muistuttaa Rantanen. Tietosanakirjan mukaan vaakuna on symboli, jonka perusteella suku, valtio, kaupunki tai jokin muu yhteisö tunnetaan.

-Vaakunoita voivat teettää vaikkapa urheiluseurat, järjestöt, erilaiset klaanit, selventää Rantanen. Nykyään heraldisen muotoilun piiriin luetaan vaakunoiden lisäksi mm. juuri liput ja viirit, sinetit, kunnia- ja ansiomerkit, järjestö- ja yhteisötunnukset. Jossain määrin jopa liike- ja opastemerkitkin liittyvät heraldiikkaan.

Nimiä tai symboliikkaa

Vaakunan ideana voi olla esimerkiksi henkilön tai suvun nimi. Esimerkiksi Virtanen-nimestä voisi vaakunaan piirtää vaikkapa virtaavia aaltoja tai sähkövirtaa, salaman. Yhtä hyvin ideana voi olla henkilöön tai sukuun liittyvää symboliikkaa. Rantasen oma vaakuna on symbolinen. Siinä on sinisellä pohjalla hopeinen turkiskorokuvio ja hopeinen kuunsirppi.

-Turkiskoro viittaa sekä isäni ja isosisäni metsästysharrastukseen että pirkkalalaisuuteen. Kuu taas symboloi valoisuuden ja viisauden kasvua, joita elämässäni toivon, selvittää Rantanen.

Värillä on väliä

Heraldinen muotoilu on kurinalaista taidetta. Vain tarkoin heraldisia määräyksiä noudattavat vaakunat voidaan hyväksyä rekisteriin. Moninaiset määräykset koskevat mm. vaakunan värejä ja kuvioita.

-Vaikka kädet ovat tässä mielessä tiukasti sidotut, liikkumavaraa kyllä on. Sitä paitsi aina haasteellisemmaksi vaakunoiden suunnitteleminen käy, mitä enemmän niitä tekee, koska täytyy välttää samankaltaisuuksia, Rantanen kertoo.

Rekisteröitäviltä vaakunoilta vaaditaan, että niissä on oltava vähintään kaksi eroavaisuutta. Eri väritys ei yksin riitä, koska silloin mustavalkoisessa kuvassa vaakunoita ei voisi erottaa toisistaan. Vaakunan käyttöoikeus on niillä, jotka rekisteröintilomakkeessa on mainittu. Ihmisiä voidaan mainita nimeltä, voidaan antaa oikeudet suoraan alenevaan polveen tai jättää käyttöoikeus vaikkapa sukuseuran määrättäväksi.

Eeva Hakkarainen

Keskisuomalainen -lehden verkkolehti 25.8.2000

www.keskisuomalainen.fi

